

نشرگل واژه

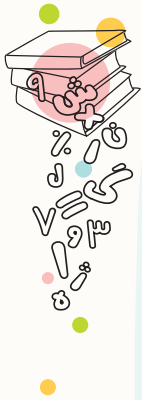
کار و تمرین

فارسی

دوم ابتدایی

مؤلفین: مهر انگیز سلمانی
فردوس یوسفان نجف آبادی

فصل چهارم • راه زندگی

نکته: برای اینکه همسانی این دو بخش از جمله را باهم بررسی کنید باید ابتدا به معنای جمله دقت کنید و وقتی بخش اول جمله مثل (من، تو، ما و ...) را به شما می‌دهند با گذاشتن بخش آخر جمله مفهوم جمله را بررسی و همین کار را برعکس انجام دهید.

داخل حرم ایستاد. ← خارج حرم ایستاد.
همه جا نور باران شد. ← هیچ جا نور باران نشد.
از میان جمعیت بیرون رفت. ← به درون جمعیت رفت.
کبوترها دسته دسته نزدیک شدند. ← کبوترها دسته دسته دور شدند.
نماز اول وقت ← نماز آخر وقت

داخل حرم - چلچراغ - گلاب - شانه‌اش - قبول - جمعیت - ده‌ها - گوشه‌ای - جمع - مقداری - امام رضا (ع) - بعد - صدای اذان - گل‌دسته‌ها - مغرب - وضوخانه - نمازمان - اول وقت - هرگز - بخوانیم - بیاورد - نورباران - گذاشت - کبوتر - می‌چیدند - خریده است - پاشیده - وضو - زیارت

① متن زیر را بخوان و به سؤالات آن پاسخ بده.

نور چلچراغ‌های زیبا همه جای حرم امام رضا (ع) را نور باران کرده بود. جمعیت از هر طرف داخل حرم می‌رفتند. یکی از خادمان گلاب می‌پاشید. بچه‌ها برای ده‌ها کبوتری که گوشه‌ای از حیاط جمع شده بودند، دانه می‌ریختند و با خوش حالی آن‌ها را نگاه می‌کردند. صدای اذان مغرب از گل‌دسته‌های حرم بلند شد. مردمی که به وضوخانه رفته بودند، کم‌کم در صف نماز جماعت قرار گرفتند. مردم آماده شدند تا نماز را شروع کنند. دختری که تازه رسیده بود و می‌خواست نمازش را همراه بقیه مردم اول وقت بخواند جایی در صف‌ها پیدا نکرد. ناگهان دوستش را دید. دستش را روی شانه‌ی او گذاشت و از او خواست که کنار هم بایستند و نماز بخوانند. دوستش هم با لبخندی قبول کرد.

الف) چه زمانی مردم به سمت وضوخانه رفتند؟

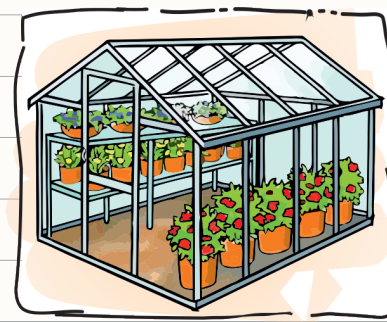
ب) چرا همه‌ی مردم به سمت وضوخانه رفتند؟

ه اگر شما جای دختر بودی و جایی را در صف نماز پیدا نمی کردی و دوستت هم در صف نماز نبود، چه کاری می کردی؟ چه چیزی به او می گفتی؟

واژه آفرینی

(۲) با اضافه کردن کلمه «خانه» به کلماتی که تا به حال خوانده ای، عبارت جدید بساز و با آن ها جاهای خالی مربوط به تصاویر زیر را کامل کن.

بچه ها در _____ مدرسه در صف نماز ایستاده اند.

در _____ گل های زیبایی پرورش داده می شود.

بچه ها برای امانت گرفتن کتاب به _____ می روند.

(۳) به هر کلمه «خانه» اضافه کن و با آن یک جمله بنویس.

آشپز:

سرد:

کار:

تدریس های املا

(۴) متن زیر را با کمک کلمات درس کامل کن.

ده ها _____ گوشه ای _____ شده بودند و دانه _____ زینب از زیر چادرش _____

گندم را بیرون آورد و گفت: «مادر، دوست دارم _____ به مشهد می آیم، به کبوترهای (ع) _____

دانه بدهم. این گندم ها را مادر بزرگ برایم _____ است.»

فصل چهارم • راه زندگی

۵) در هر ردیف، یک کلمه از نظر املايي اشتباه است. آن را پيدا كن و درست آن كلمه را بنويس.

هرگز - نزديك - اذان - بزرگ - زيارت - زمين

حرم - دانه‌ها - جمهيت - خوش‌حالي - مي‌خواند - گل‌دسته‌ها

نماز خاندن - مغرب - نگذشت - ايستاده - برچيدن

گوشی زبانی

۶) با توجه به جمله‌ی مشخص شده، جاهای خالی را کامل کن.

آن‌ها سعی می‌کنند. _____ من _____ ما _____
تو من را صدا کردی. _____ آن‌ها من را _____ او من را _____

۷) با توجه به تصاویر جاهای خالی را کامل کن.

_____ به طرف حرم امام رضا (ع) حرکت _____

_____ همیشه برای سلامتی پدر بزرگ و مادر بزرگش دعا _____

_____ اوّل وقت، نمازشان را _____

ارتباط و انگار

۸) متن درس را بخوان و برای هر جای خالی یک کلمه‌ی مناسب انتخاب کن و بنویس و هم معنی آن را از کادر

مقابل انتخاب و به آن‌ها وصل کن.

درون

اندازه‌ی زیاد

ستون‌های بالای مسجد

کبوترهای _____ حرم را تماشا کنیم.

چلچراغ‌های _____ همه جا را نور باران کرده بودند.

صدای اذان از _____ مسجد بلند شد.

۹) متضاد هر کدام از واژه‌هایی را که زیرش خط کشیده شده است، بنویس.

من نماز خواندن در حرم امام رضا (ع) را هرگز فراموش نمی‌کنم.

همه‌جا را نورباران کردند.

کبوترها دسته‌دسته به زینب نزدیک شدند.

مادرش با مهربانی دست برشانه‌اش گذاشت.

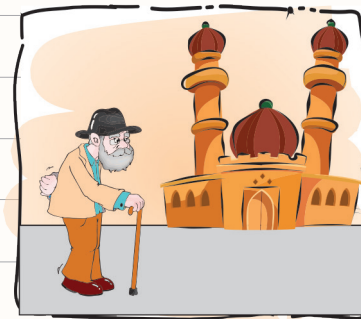
۱۰) پیشنهادهای شما برای نویسنده‌ی متن «بخوان و بیندیش» درباره‌ی تغییر شخصیت‌های داستان چیست؟ نام

شخصیت‌های پیشنهادی را بنویس.

۱۱) بندی را که مربوط به مفهوم «راست‌گویی» است از متن «بخوان و بیندیش» انتخاب کن و بنویس.

۱۲) برای هر یک از تصاویر زیر دو جمله بنویس که از لحاظ مفهومی به هم مرتبط باشند.

۱۳) با استفاده از عبارت‌های زیر دو سطر درباره‌ی «کبوترها و زندگی آن‌ها» بنویس.

کبوترهای سفید - دانه‌های درشت - درخت بلند - دختر مهربان

آزمون پایانی

۱) عبارت‌های زیر را بخوان و اشتباهات املائی را درست کن.

من هرف زدن با مادر بزرگ و پدر بزرگ‌ها را خیلی دوست دارم.

در مقع دعا با خدا سخن می‌گوییم و از او یاری می‌خواهیم.

خدا کسانی را که به دیگران مهبت و مهربانی کنند، دوست دارد.

چلچراق‌های بزرگ، هرم امام رضا (ع) را نورباران کرده بودند.

۲) از میان کلمات زیر آن‌هایی که با خانه ترکیب می‌شوند و واژه‌ای جدید می‌سازند و آن‌هایی که صدای «ی» در

آخر آن‌ها، صدای «آ» می‌دهد، جدا کن و در یک گروه بنویس.

حتی - مثلاً - عیسی - دارو - خانه - محله - اطراف - مجتبی - سفره - سیاه - هیزم - زیارت
وضو - نماز - قهوه - امام - سرباز - آبدار - اتاق - مردی - آسمانی - تهرانی - موسی

کلمه + خانه	
«ی» که صدای «آ»	

۳) با کلمات به هم ریخته‌ی زیر جملات معنادار بساز.

بلند صدای از شد اذان گل مسجد دسته‌های

هم من جمع هیزم می‌آورم و می‌کنم

۴) جاهای خالی عبارت‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کن.

من یک روز از مادرم _____ : «دعا یعنی چه؟»

گنجشک و کلاغ و خروس _____ : «چه جالب!»

یارانش همیشه از شهری به شهر دیگر _____ .

⑤ عبارتهای زیر را پرسشی کن و جواب آنها را با کمک متن درس پیدا کن و بنویس.

من در دعاهايم می خواهم. _____ ؟
 آنها به وضو خانه رفتند. _____ ؟

⑥ در کدام یک از عبارتهای زیر کلمات متضاد وجود دارد؟ (زیر کلمات خط بکش.)

- ۱) از درون جمعیت بیرون رفتند. ۲) کبوترها گوشه‌ای جمع شده بودند.
 ۳) شاپرک باز آمد و آنجا نشست. ۴) همه را دوست دارند و به همه محبت می کنند.

⑦ هم معنی واژه‌هایی را که زیر آنها خط کشیده شده است، از داخل کمانک انتخاب کن.

- زیر لب دعا می خواند. (بلند - آهسته)
 کبوترها دسته دسته به او نزدیک شدند. (تک تک - گروهی)
 من حاضرم غذا درست کنم. (می خواهم - آماده‌ام)
 در موقع دعا با خدا سخن می گویم. (زمان - روز)

⑧ مفهوم جملات زیر را بنویس.

می خواست از خوش حالی بال در بیاورد.
 در انجام دادن کارها از خدا یاری می خواهم.
 دوستش با مهربانی دست بر شانه‌اش گذاشت.

ارزشیابی معلم

خیلی خوب خوب قابل قبول نیاز به تلاش

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

۱. مفهوم متن را به خوبی درک می کند و به سؤالات مربوط به متن پاسخ درست می دهد.
۲. شکل صحیح کلمات (املا) را درست می نویسد.
۳. با اضافه کردن کلمه‌ی «خانه» به آخر کلمات، کلمات جدید می سازد و با آنها جملاتی مناسب می نویسد.
۴. صدای آخر کلماتی را که در آنها «ی» به صورت «آ» خوانده می شود، درست تشخیص می دهد.
۵. مفهوم و معنای عبارتها و کلمات را می داند.
۶. متضاد یا مخالف کلمات را درست تشخیص می دهد.
۷. می تواند با کمک کلمات داده شده عبارتها و جملات را کامل کند و با آنها جملات جدید بسازد.
۸. همسانی و هماهنگی بخش اول و آخر جمله را تشخیص می دهد و از کلمات مناسب برای جملات استفاده می کند.
۹. ارتباط مفهومی و واژگانی کلمات مرتبط با «بستگان» را می داند و می تواند نمودار مربوط به آنها را کامل کند.
۱۰. با توجه به تصاویر، عبارتها و جملات مناسب می نویسد.

آزمون خنّی سازی

۱) متن زیر چند اشتباه املائی دارد؟

من سی می‌کنم با هکلاسی‌هایم و حتّاً بچه‌ای کوچک‌تر از خودم محربان باشم تا تو مرا بیشتر دوست بداری.

۱) کمتر از ۴ اشتباه ۲) بیشتر از ۴ اشتباه ۳) کمتر از ۳ اشتباه ۴) بیشتر از ۵ اشتباه

۲) ارتباط واژگانی کدام گزینه مانند بقیّه نیست؟

۱) خوش‌حالی و شادی ۲) هرگز و همیشه ۳) یاری و کمک ۴) سعی و تلاش

۳) کدام گزینه جای خالی عبارت مقابل را به درستی کامل می‌کند؟

۱) کردید ۲) کرد ۳) کردند ۴) می‌کردیم

۴) کدام گزینه نادرست است؟

۱) بیشتر مادر بزرگ‌ها و پدر بزرگ‌ها مهربان هستند. ۲) خدا کسانی را که به دیگران مهربانی کنند، دوست دارد.
۳) دعا یعنی خواندن نماز. ۴) خدا انسان‌ها را در کارها یاری می‌کند.

۵) کدام گزینه مفهوم و معنایش مانند بقیّه نیست؟

۱) از خوش‌حالی بال در آوردم. ۲) در پوست خودم نمی‌گنجم.
۳) در دلم قند آب شد. ۴) توی خودم هستم.

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

آزمون نوبت اول

۱) شکل صحیح کلمات را از داخل کمانک انتخاب کن و زیر آن‌ها خط بکش.

دانش‌آموزان آرام و (بانظم - بانضم) وارد سالن می‌شدند. سالن (چراقانی - چراغانی) شده بود. آموزگار از بچه‌ها (خواست - خاست) تا سرود همگانی را که آماده کرده بودند، بخوانند. تمام بچه‌ها لباس‌های (شبییه - شبیه) به هم پوشیده بودند. چند دقیقه‌ای (تول کشید - طول کشید) تا صف‌ها مرتب شود. در همان (موقع - موقه) مدیر مدرسه هم وارد سالن شد. بچه‌ها سرود را خواندند. برنامه تا نزدیک ظهر ادامه پیدا کرد. صدای (ازان - اذان) از گل‌دسته‌های مسجد که کنار مدرسه بود، بلند شد. بچه‌ها گروه گروه به (وضوخانه - وزوخانه) رفتند تا وضو بگیرند و نمازشان را اول وقت بخوانند.

۲) در هر ردیف از کلمات، یک کلمه با بقیه فرق دارد. زیر آن خط بکش.

هم گروهی - باحوصله - کتابخانه‌ای - بی‌کار - هم‌شکل
داروخانه - کلیدساز - دانش‌آموز - میکروب‌ها - علف‌خوار
خواستگاری - سخن‌گو - لانه‌شان - آهنگ‌ساز - آشپزخانه

۳) در هر عبارت کلمات جمع مشخص شده است. درستی یا نادرستی کلمات جمع را بررسی کن و علامت بزن.

۱. کبوترها دسته‌دسته به زینب نزدیک شدند.

۲. پشت شیشه، آفتاب مهربان / می‌درخشید از میان آسمان

۳. پیرمرد و نوه‌هایش چگونه توانستند چغندر را از دل خاک بیرون بیاورند.

۴) در کدام ردیف کلمه‌های قرمز معنای مثل هم ندارند؟ (مربع آن را رنگ بزن.)

ماشین آهسته می‌رود. / ماشین آرام می‌رود. / ماشین یواش می‌رود.

رشد این دانه چندسالی طول می‌کشد. / رشد این دانه چندسالی متوقف شده است. / رشد این دانه چندسالی کند شده است.

تصمیم گرفتم من هم دعا کنم. / تصمیم گرفتم من هم نماز بخوانم. / تصمیم گرفتم من هم با خدا حرف بزنم.

هدهد تلاش کرد به او آموزش بدهد. / هدهد تلاش کرد به او یاد بدهد. / هدهد تلاش کرد به او درس بدهد.